

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GAZETA CZĘSTOCHOWSKA

REDACJA

Częstochowa II-ga Aleja Nr. 38, telefon Nr. 50

Pod kierunkiem

ZYGMUNTA TRZEBIŃSKIEGO
ADMINISTRACJA

Częstochowa II-ga Aleja Nr. 43

Warunki prenumeraty i ogłoszeń na stronie 4-ej.
Cena 3 kop.

Расписка № 1337

Уваженное число экземпляров № 112 поврем. издания

 получено *Jan. Czest* 15/4 1910 г. въ Кч. №

пополу

Экземпляр по объявл. печата

Гоп одъб

Młyniec
E K L A I R Żywe akwarele.

Zmiana programu w każdą środę i sobotę. W Kalloskopach wystawiono: nową serję widoków z podróży.

Ceny miejsc zwykłe. Szczegóły w afiszach i programach.

e z wyjątkiem dni świątecznych, od godz. 7—8 wieczorem.

N" W. KRZEMIŃSKIEGO
 (Najstarszy w Królestwie)
 Zupełna zmiana programu!

) **Złoczyńca XX wieku** (dramat)
) **Śmi** (dramat) **Szalona gęś** (komedyczny)
) (fantazja artystyczna w kolorach)

ieansy

Żywe akwarele.

Teatr "RODONI"

LEKARZ-DENTYSTA
GREJNIEC

w CZĘSTOCHOWIE,

 I Aleja Nr. 10. dom p. Rajcherowej,
 Przyjmuje codziennie od 9—1 rano i
 od 3—7 wiecz.

 Poleca Nr. 1 swego wydawnictwa,
 poświęconego krzewieniu zasad zę-
 bolecznictwa wśród mas najszerszych
 p. t. „Ogólne zasady pielęgnowania
 zębów i jamy ustnej”. Cena 5 i 10 k.
 Zadać w księgarniach! 20

LEKARZ-DENTYSTA
Artur Broniatowski

 przyjmuje codziennie od 9—1 i od
 3—7 p. p.

Aleja Nr. 8, pierwsza piętra dom p. Rygockiej.

Uwagi na czasie.

 —o—
 V.

(Z powodu walnego zgromadzenia T-wa pożyczkowo-oszczędnościowego).

Po za wykazanymi błędami są jeszcze wady w obradach, od których odzwyczać się nie możemy, chociaż rokrocznie ludzie wytrawniejsi tłumaczą nam, że tak obradować, jak my, nie można. Chcę zwrócić tu uwagę na wykroczenia nasze przeciw swobodzie słowa. Rozumiem to dobrze, że nie każde przemówienie nam się może podobać, gdyż to jest rzeczą poglądów, a poszanowanie zasady demokratycznej wymaga zezwolenia na wypowiedzenie się mówcy bez przeszkód, bez nakładania mu kagańca naszym hałasem.

Przeciwnikowi na mowę można odpowiedzieć tylko mową, — należy go walczyć argumentacją, ale nie dzikim wrzaskiem.

Zdarza się również, że po przemówieniu mówcy chcemy decydować naszymi o danej kwestji, choć prze-

wodniczący nie poddał jej jeszcze pod głosowanie. Tym więc, co w danej sprawie grzeszą niekonsekwencją, należy się wyjaśnienie, że przemówienia mówców są tylko ich zapatrywaniami, które do niczego nas jeszcze nie zobowiązują, bo do tego są uchwały, odbywające się przez głosowanie. Można przeto aż do uchwał bez obawy słuchać wszystkiego, gdyż cel tych przemówień — to tylko wyjaśnienie kwestji różnostronnie. Ogólne zebranie powinno wysłuchać uważnie najrozmaitszych poglądów, aby mogło wyrobić sobie dokładne pojęcie o danej sprawie, i dopiero w głosowaniu zdecydować tak lub inaczej. I ostanowienie takie winno dokonywać się przez podnoszenie rąk lub kartki, ale nigdy przez głośnie aprobatę lub nagane, jak to często bywa. Gdy jedna część zebrania krzyknie „tak”, a druga „nie”, to z tego hałasu, jaki powstanie, przeydum nic wywnioskować nie może.

O uchwale budowy domu dla biura T-wa wspomnę tylko mimochodem, iż decyzja zapadła przy tak małej ilości członków na sali, że nie może ona upoważniać władz T-wa do żadnego poważniejszego kroku.

Sprawa ta nadaje się tylko do omówienia działalności władz Towarzystwa. Mianowicie projekt budowy domu pozwala nam wnioskować, że Zarząd i Rada nie zdają sobie dokładnie sprawy z tego położenia, jakie zostało wytworzone przez posiadanie dwóch nieruchomości, które w dodatku przynoszą bardzo skromny dochód, bo zaledwie 4 i 4/10 proc.

Co prawda, to zbyt wielka obfitość gotowizny była dotychczas bardzo niepożądanym balastem, który po części zniewolił władze Towarzystwa do budowy domu, — jednakże z chwilą założenia Banku Towarzystw Spółdzielczych ta przyczyna odpada, gdyż ów nadmiar gotowizny można każdej chwili tam umieścić, w myśl cyrkularza tegoż Banku z dnia 7 kwietnia r. b., i to na dosyć dogodnych warunkach.

Natomiast energję czynną władze Towarzystwa mogą i powinny zużytkować w kierunku całkowitego wykorzystania tych pól działalności, jakie są objęte na-

szą ustawą, mianowicie: przystąpić do zorganizowania wydziału pośrednictwa.

Dotychczas Towarzystwo nasze, jak i inne w kraju, poprzestaje tylko na wydawaniu pożyczek, przeważnie za poręczeniem. Jest to działalność pozytyczna, gdyż tym warstwowi ludności, które pozabawione były kredytu, przychodzi z pomocą i wyzwala je ze szponów lichwy. Ale tego nie dosyć. Kooperatywa idzie znacznie dalej!

Ona szuka pierwszych źródeł nabywania i zbliża wytwórcę do konsumenta, unikając zbytecznego pośrednika. W tym celu zrzesza ludzi do uskutecznienia wspólnych zakupów, oraz wspólnie sprzedają owoców swej pracy, wytworzących przez to dogodniejsze warunki bytu.

Kooperatywa kredytowa, o ile spełni swe główne zadanie, że względu na doniosłą korzyść pośrednictwa powinna bezwzględnie zająć się pośrednictwem w kupnie i sprzedaży.

Przeglądając sprawozdanie Towarzystwa, widzimy, że kapitały swobodne zaczęły się gromadzić już od drugiego roku istnienia Towarzystwa, w 1906 r. przekroczyły 200,000 rb., az doszły do tak znacznej sumy, że pomimo wydatku na nieruchomości 180,000 rb., mamy w bankach rozporządzalnej gotowizny z górą jedną czwartą miliona rubli.

Jest to dowód, że Towarzystwo swoje pierwsze zadanie — obsługę kredytem, spełniło należycie. Czas więc do wypełnienia dalszej części programu działalności, objętego naszą ustawą, czas do zaprowadzenia operacji pośrednictwa.

Tu nie trzeba czekać za założonymi rękoma na zlecenia z dołu (od członków), ale samym zająć się z góry zorganizowaniem działów pośrednictwa przez powołanie komisji, składających się z rzeczoznawców.

Wykazawszy niektóre błędy i usterki tak ogólnych zebrań, jak i władz Towarzystwa, w celu jedynie usunięcia złego, będę szczęśliwy, jeśli słowa moje padną na urodzajną glebę i wydadzą plon obfity przez dalsze doskonalenie się, które jest cechą każdego prawdziwie kulturalnego człowieka.

Boleszczyc.

KRUSZYŃSKI I PROSZOWSKI

Częstochowa — Tajna-ola, dom własny.

Pierwszorzędny Zakład Artystyczny Rzeźbiarsko-Kamieniarski i Sztukatorski

7 lat w roku 1887

WYKONYWA PRZEBY

I ROBOTA BUDOWLANE I SZTUKATERJE

Telefon № 260

RYDZEWSKI i S-ka

Biuro Techniczne w Częstochowie, Teatral. 13

TELEFON № 1.

Instalacje: Oświetlenia elektrycznego, przenoszenia siły i prądu na odległość. Oświetlenia młynów, tartaków, fabryk. Kanalizacja, wodociągi centralne ogrzewanie. Skład materiałów technicznych i elektrotech.

! NAJNOWSZY WYNALEZEK !

Metal niepalący się. Wysoce interesujący dla każdego kto używa i wyrabia wszelkiego rodzaju narzędzia, jako to: Męśle, Stemple, Bory, Szelajzy i t.p. Jedyńy do stalowania wszelkich narzędzi rolniczych i kopalnianych. **Zastępuje i jest trwalszy od wszystkich dotychczas używanych gusztali.** Pilniki z tego metalu (Champion Files) przetrzymują dwa angielskie lub cztery niemieckie. Nie przepala się i nie pęka, hartuje się bez napuszczania, tylko w zimnej wodzie bez specjalnej uwagi i umiejętności.

„The Anglo-American Manufacturing Co” New-York—Manchester. Przedstawiciel: **Zdzisław RYLSKI** Częstochowa Aleja II Nr. 33 Tel. 93

Fabryka wód mineralnych „ZDRÓJ” aptekarza St. Wągrowskiego

„ w Częstochowie III aleja № 62, tel. 31 „ZDRÓJ” Nagrodzona medalami

Podaje do ogólnej wiadomości, że pojawiły się syfony z wodą sodową nie pochodzącą z fabr. „Zdrój” z etykietami łudząco podobnymi do etykiet wyżej wymienionej fabryki, widocznie w celu wprowadzenia odbiorców w błąd. To zmusiło etykiety na wodę sodową zmienić w ten sposób, że jedna połowa etykiety będzie koloru białego, druga niebieskiego i na etykiecie wytryskujący „Zdrój” Na wszystkich syfonach jest wpalona firma na szkle, na co uprzednie proszę zwracać uwagę, gdyż inne syfony przyjmowane nie będą. Poleca wody mineralne w syfonach i fiaskach, lemoniady owocowe i kwas Szampański wybory jako napój chłodzący. Wszystkie wody wyrabiane na kwasie węglanym płynnym. Z dniem 1 Maja rozpocznie się sezon picia wód mineralnych na szklanki w parku miejskim w altanie wprost pawilonu Tow. Akc. Zawiercie. Fabryka „Zdrój” posiada reprezentację kwasu węglanego pierwej i największej w kraju warszawskiej fabryki.

Dostawa wód na zabawy i przyjęcia. **!!! Żądać wszędzie wyrobów fabr. „Zdrój” !!!**

H. KOCZAŁSKI & Co, Dom Komisowo-Spedycyjny

Częstochowa, Herby pr., Herby ros. i Granica
Kantor mieści się przy ul. Panny-Maryi Nr. 18 w oficynie na lewo (parter). Telefon 38.
W zakres operacji wchodzi: czenie i ekspedycja towarów w przwozowych i wywozowych na warunkach najprzystępniejszych 448-180-2

Centralna Stacja Elektryczna w Częstochowie

Biuro w gmachu Magistratu.
Sprzedaz i wynajem motorów elektrycznych na raty miesięczne i kwartalne.
Najtańsza i najdogodniejsza siła motoryczna dla fabryczek i warsztatów 670

„LECH” Kantor Przewozowy

Aleja 3-cia № 55, telef. 323.
Uskutecznia szybko i dokładnie przeprowadzki mieszkań, biur, fabryk i t. p. z gwarancją. Wysyła i odbiera wszelkie towary z kolei

Rohn Zieliński i S-ka

Warszawa
Jerozolimska 117
adr. dla depesz „Rohnzieliński”
POMPY Warthingtona
POMPY pneumatyczne „Neptun”
POMPY elektryczne i transmisyjne
Rury żebrowe. Radjatory.
Przedstawiciel Stanisław Ginsberg.
218 Częstochowa Zawiercie.

SAMOCHODY

powozy, dorobki, omnibusy, ambulansy, towarnowe itp.
AEROPLANY i DYNAMOMOTORY
stare i ruchome do prywatnych instalacji elektrycznych, do kinematografów, transmisyji i t. p. 804
Przedstawicielstwa najlepszych fabryk francuskich i włoskich
RAYARD-CLÉMENT, BIATTO TORINO, RENAULT FRERES, BIANCHI.
H. GELBLUM, Warszawa, pl. św. Aleksandra 8, tel. 93-03.
Zawdzięczając wynalazkom Dom za 5,000 za 3,000 w najlepszym punkcie blisko stacji nowo budowanej przy ul. 3 Bielski. 807
w naszych zakładach w Anglii możemy jeszcze przysłać najpiękniejsze fotografie z minowalce 6 wiszących rb. 1.- 6 gabinetowych rb. 3.- portret dusy rb. 5.- Zakł. Art. Pot.
574 M. Arbus II aleja 22m. 3 Bielski. 806

ZAKŁAD

artystyczno-fotograficzny
Wacława Wesotowskiego
w Częstochowie
róg II Alei i Teatralnej 26.
Wykonywa wszelkie roboty wchodzące w zakres nowoczesnej fotografii po cenach przystępnych. 114-2

Sklep

spółwozy sprzedam za bezcen w najlepszym punkcie Aleja III 71 m. 3 Bielski. 803
Bo sprzedania powóz na gumach z zapasowymi kółkami i wóz półtoraczny, wszystko w dobrym stanie. Wiadomość biuro Rydzewski i S-ka 775
Piekarnia chrześcijańska jedna w całym mieście musi być sprzedana przed 1 maja. Wiadomość: Żarki spółka chrześcijańska. 767

American Cycle Company

Najlepsze
Za gotową
Rowery i części
Maszyny
de szycia
Najlepsze

„ARYSTOKRATYNA”

Rem i proszek.
Odmierzony na wystawie lekarzy i przyrodników we Lwowie medalem złotym i dyplomem.
„Arystokratyna” działa przez swą zawartość węgliku antyseptycznego i orzeźwiająco, już po krótkim użyciu — staje się płec lśniąco białą i nabiera młodocianej świeżości i wdzięku.
Piegi, zmarszczki, wągry, żółte plamy „Arystokratyna” usuwa po kilkurazowym użyciu.
ŻAĐAC W SKŁADACH APTECZNYCH I APTEKACH.
Główny skład na Król. i Cesarstwo w składzie aptecznym **WACŁAWA ORZEŁ** w Częstochowie, III Aleja Nr. 48.

ASTHMA i KATARY

Łecz się przez użycie **ESPIC**
OTWARTEJ i PROSZKU
Działność, Kassel, Zakątarzenie, Nowralgie
4 Wunigier do nakładania pierścieni
jest Najskuteczniejszą metodą do Polowania Ch. — ob. — gwałtowne oddolubowych
Przyjmuje w szpitalach francuskich i zagranicznych. — We wszystkich znaczących aptekach Francji i zagranicą. Sprzedaż hurtowa w Paryżu: 24, st. Saint-Lazare.
Trzeba wymagać wiążącego podpisu na każdej szkiełce jak obok.

DLA PRENUMERATORÓW

„Gazety Częstochowskiej”

15 książek za 1 rb. 20 kop.

Na mocy umowy z wydawnictwem „TANIE BIBLIOTEKI”, każdy prenumeratork „GAZETY CZĘSTOCHOWSKIEJ”, nabyć może niżej wymienione 20 TOMÓW, których cena księgarska wynosi 2 rb. 25 kop. za cenę wyjątkowo zniżoną tylko 1 rb. 20 kop.
Wykaz tomów:
Karol Libelt, **O miłości sjozyny.**
Artur Gliśczyński, **Ob. anki.**
W. K. Woyciecki, **Ameryk. nin.** powieść z życia Kościuszki
H. G. Wells, **Wojna dwóch światów**, powieść fantastyczna, z angielskiego, 2 tomy.
Meda litwa. Nowel. autorów litwackich, przełożył Herbaczowski.
A. J. Kuprin, **Oleśnia**, powieść, tłumaczyła H. Olenicka.
W. Trampczyński, **Dwa powstania polskie**, rok 1846 i 1848 oraz Proceś w Moabii. 16.
Z Bartkiewicz, **Bestroje**, nowelki różnych autorów.
W. M. Doroszewicz, **Spowiedzenia**.
Helena Böhlau **Pół-szmaragd**, powieść w 2 tomach.
Leonidas Andrejew, **Życie ostowieka**, w 5 obrazach z prologiem.
Edmund Bernstein, **Strach**, jego istota i oddziaływanie.
Piotr Nansen, **Próba ognia**, nowelki.
Razem 15 tomów za 1.20 kop.
Zamówienia oraz należności nadsyłać należy do Administracji „Gazety Częstochowskiej”. Zamiejscowi abonenci płać za kosztą przesyłki 50 kop. Na życzenie wysyła się za zalicz. pocztow. (o 10 k. więcej)

PRENUMERATĘ i OGŁOSZENIA PRZYJMUJĄ: Kantor własny Częstochowa Aleja II Nr. 43—w Zawierciu księgarnia p. K. Lubcke i S-ka, — w Rakowie p. Leon Piotrowski.

Warunki prenumeraty: Rocznie rb. 6, półrocznie rb. 3, kwartalnie rb. 2 kop. 50, miesięcznie kop. 50, wraz z przesyłką pocztową, lub odnoszeniem do domów. **Ceny ogłoszeń:** Za wiersz jednoszpaltowy lub jego miejsce: przed tekstem k. 40 po tekście k. 15, obok tekstu (nadesłane) k. 50 nekrologi k. 20. Drobne ogłoszenia po 3 k. za wyraz. Najtańsze ogłoszenie k. 20.